

CS116 – LẬP TRÌNH PYTHON CHO MÁY HỌC

Bài 08

Phân loại mô hình & các mô hình máy học

TS. Nguyễn Vinh Tiệp

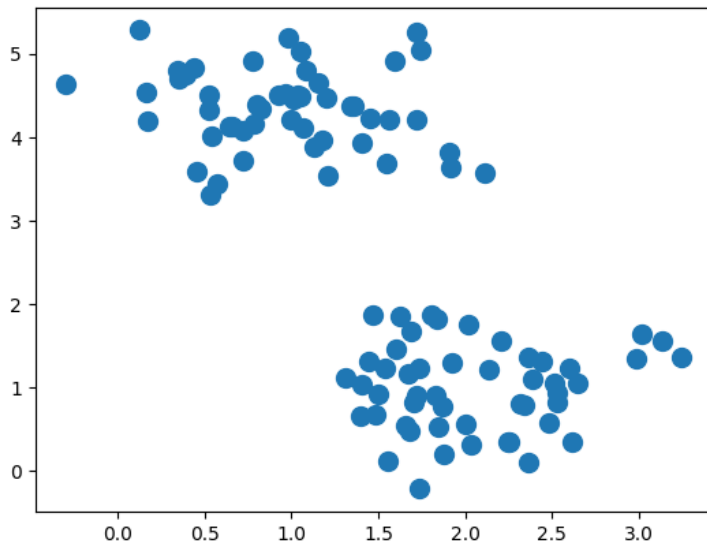
NỘI DUNG

1. Phân loại mô hình
2. Các mô hình máy học
 1. Mô hình cơ bản
 2. Bagging và Boosting
 3. Mô hình dựa trên cấu trúc cây
3. Auto ML

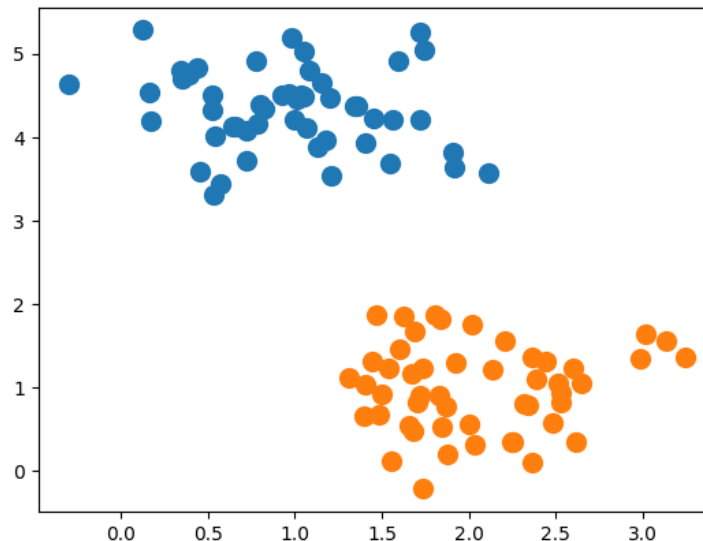

Phân loại mô hình

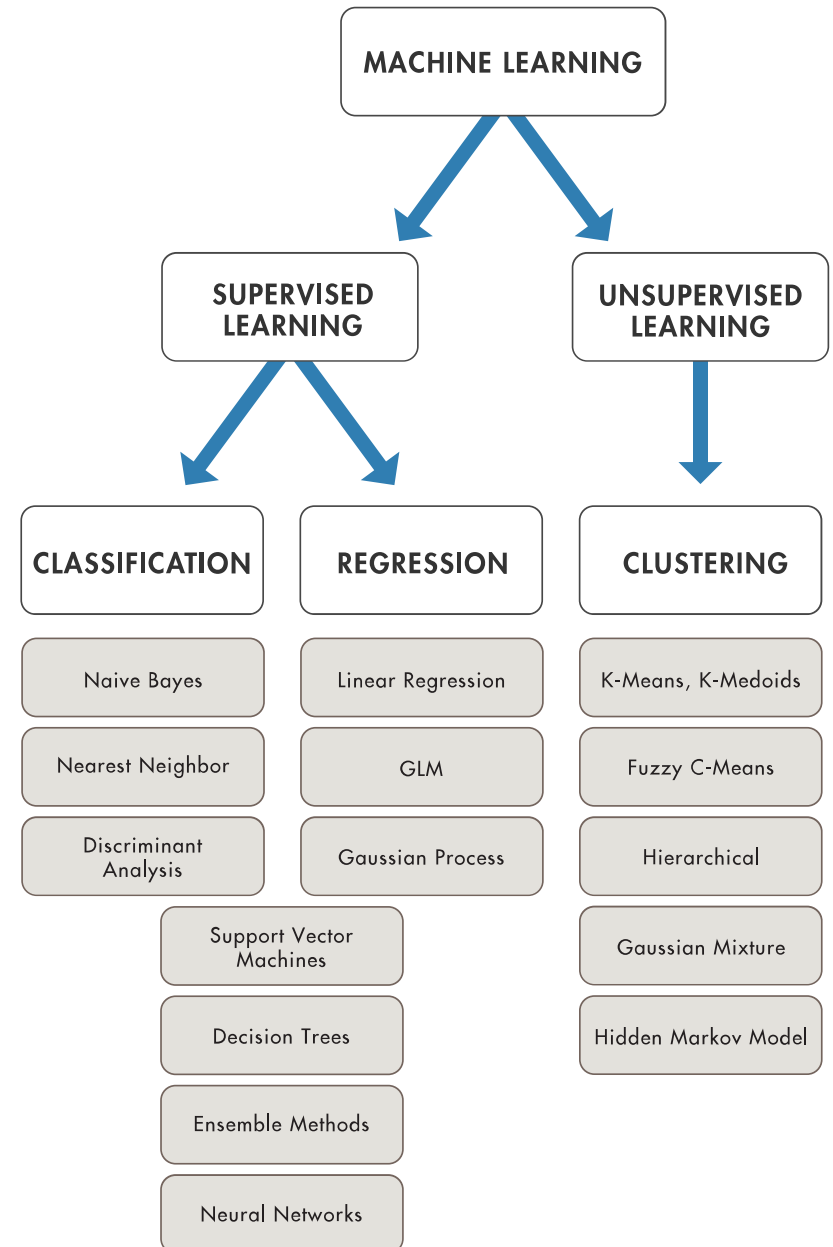
- ❑ Mô hình học có giám sát và không giám sát:
- ❑ *Học có giám sát* là có dữ liệu **(x)** và nhãn **(y)**
- ❑ *Học không giám sát* là chỉ có dữ liệu **(x)**

không giám sát

có giám sát

Mô hình máy học

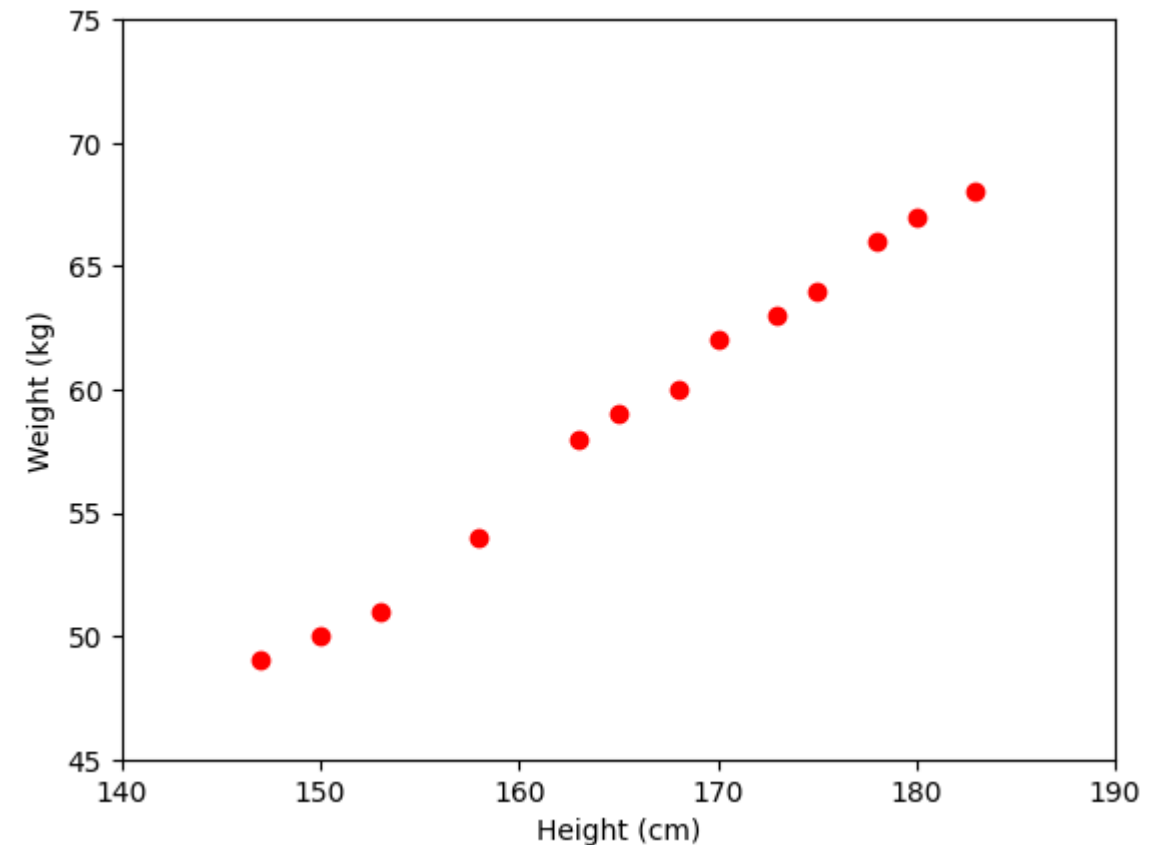
1. Mô hình cơ bản
 1. Hồi quy tuyến tính (Linear Regression)
 2. Hồi quy luận lý (Logistic Regression)
 3. Cây quyết định (Decision Tree)
2. Bagging và Boosting
3. Mô hình dựa trên cấu trúc cây
 1. Random Forest
 2. XGBoost
 3. LightGBM
 4. CatBoost

Hồi quy tuyến tính

- Hãy cho biết 1 người cao 1m77 sẽ nặng bao nhiêu kg? Cho trước dữ liệu cho bên dưới.

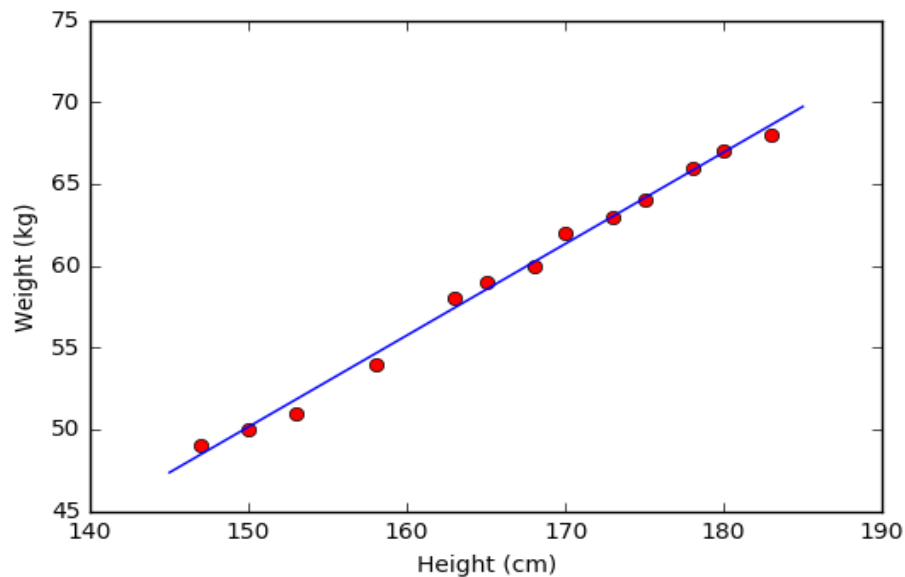
Chiều cao (cm)	Cân nặng (kg)	Chiều cao (cm)	Cân nặng (kg)
147	49	168	60
150	50	170	72
153	51	173	63
155	52	175	64
158	54	178	66
160	56	180	67
163	58	183	68
165	59		

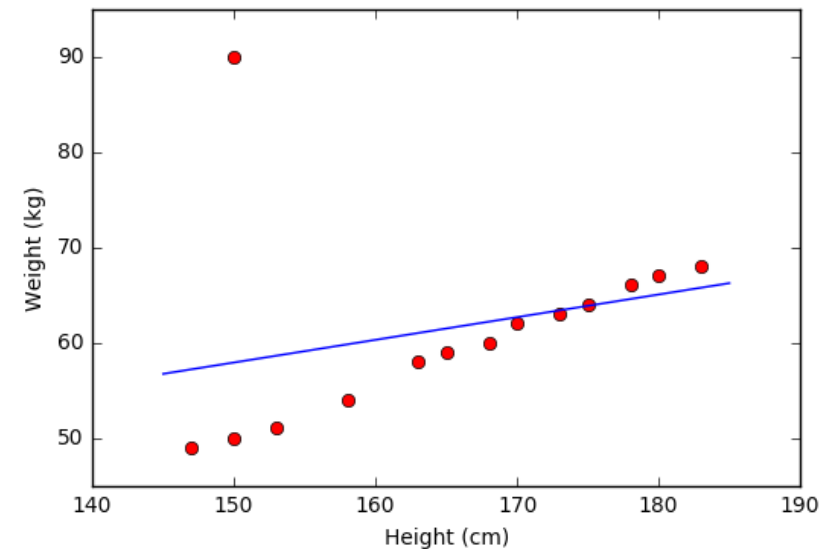

Hồi quy tuyến tính

- ❑ Một cách tiếp cận tuyến tính để mô hình hóa mối quan hệ giữa một biến phản hồi (scalar response) và một/ nhiều biến (explanatory variable) -> Mô hình tham số
- ❑ Nhạy cảm với nhiễu/ngoại lệ

<https://machinelearningcoban.com/2016/12/28/linearregression/>

<https://machinelearningcoban.com/2016/12/28/linearregression/>

Hồi quy tuyến tính: Toán học

- Độ lỗi, ước lượng tham số, tính Bias, Variance

$$Y = \beta * X + \epsilon$$

$$L_{ols}(\hat{\beta}) = \sum_{i=0}^n \left\| y_i - x_i * \hat{\beta}_i \right\|^2 = \left\| Y - X * \hat{\beta} \right\|^2$$

$$\hat{\beta}_{ols} = (X^T X)^{-1} (X^T Y)$$

$$Bias(\hat{\beta}) = E(\hat{\beta}) - \beta$$

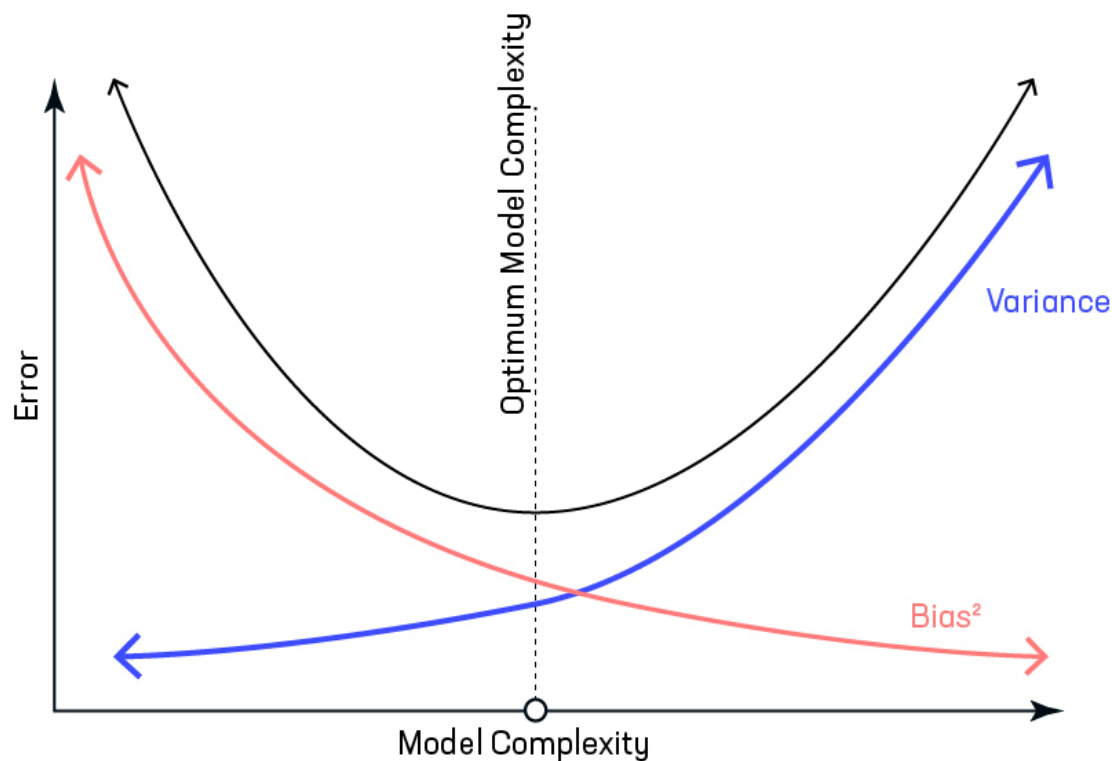
$$Variance(\hat{\beta}) = \sigma^2 (X'X)^{-1}$$

Hồi quy tuyến tính: Độ lỗi

$$Error - term = \left(E\left(X\hat{\beta}\right) - X\beta\right)^2 + E\left(X\hat{\beta} - E\left(X\hat{\beta}\right)\right)^2 + \sigma^2$$

Câu hỏi đặt ra: Làm thế nào để có được độ phức tạp mô hình tối ưu

<https://www.geeksforgeeks.org/lasso-vs-ridge-vs-elastic-net-ml/>

Hồi quy tuyến tính: Ví dụ

- ❑ Sử dụng thư viện sklearn & công thức toán (Slide 7)

```
# Step 1: add x0 =1 to dataset
X_train_0 = np.c_[np.ones((X_train.shape[0],1)),X_train]
X_test_0 = np.c_[np.ones((X_test.shape[0],1)),X_test]

# Step2: build model
theta = np.matmul(np.linalg.inv( np.matmul(X_train_0.T,X_train_0)
), np.matmul(X_train_0.T,y_train))

# Scikit Learn module
from sklearn.linear_model import LinearRegression
lin_reg = LinearRegression()
lin_reg.fit(X_train,y_train) # Note: x_0 =1 is no need to add, skl
earn will take care of it.

#Parameter
sk_theta = [lin_reg.intercept_]+list(lin_reg.coef_)
parameter_df = parameter_df.join(pd.Series(sk_theta, name='Sklearn_theta'))
parameter_df
```

	Parameter	Columns	theta	Sklearn_theta
0	theta_0	intersect:x_0=1	7.059171	7.059171
1	theta_1	age	0.033134	0.033134
2	theta_2	bmi	0.013517	0.013517
3	theta_3	OHE_male	-0.067767	-0.067767
4	theta_4	OHE_1	0.149457	0.149457
5	theta_5	OHE_2	0.272919	0.272919
6	theta_6	OHE_3	0.244095	0.244095

<https://www.kaggle.com/code/sudhirn17/linear-regression-tutorial>

LASSO

- ❑ Hồi quy tuyến tính + L1 Regularization → LASSO
- ❑ Có thể sử dụng để chọn lọc đặc trưng (Bài 7)

$$L_{lasso} = \operatorname{argmin}_{\hat{\beta}} \left(\|Y - \beta * X\|^2 + \lambda * \|\beta\|_1 \right)$$

Ridge Regression

- Hồi quy tuyến tính + L2 Regularization → Ridge

$$L_{ridge} = \operatorname{argmin}_{\hat{\beta}} \left(\|Y - \beta * X\|^2 + \lambda * \|\beta\|_2^2 \right)$$

where λ is regularization penalty.

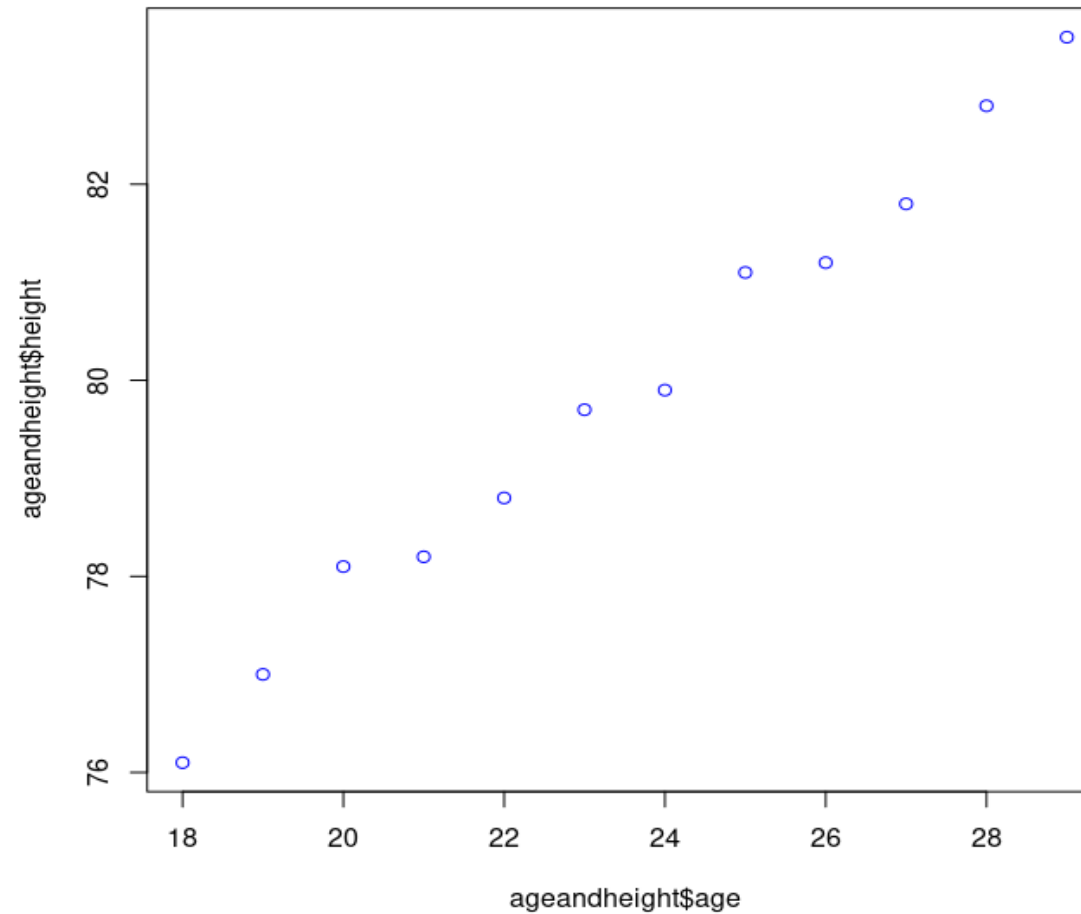
Hồi quy tuyến tính + Regularizations

- Hồi quy tuyến tính + (L1 + L2) Regularization → Elastic Net
- Có thể kết hợp ưu điểm của cả Lasso và Ridge

$$L_{elasticNet} = \underset{\hat{\beta}}{argmin} \left(\hat{\beta} \right) \left(\sum \left(y - x_i^J \hat{\beta} \right)^2 \right) / 2n + \lambda \left((1 - \alpha) / 2 * \sum_{j=1}^m \hat{\beta}_j^2 + \alpha * \sum_{j=1}^m \left\| \hat{\beta}_j \right\| \right)$$

Ví dụ về hồi quy tuyến tính với R

Ví dụ về hồi quy tuyến tính với R

```
Call:
lm(formula = height ~ age, data = ageandheight)

Residuals:
      Min       1Q   Median       3Q      Max
-0.27238 -0.24248 -0.02762  0.16014  0.47238

Coefficients:
              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept)   64.9283     0.5084   127.71  < 2e-16 ***
age           0.6350     0.0214    29.66 4.43e-11 ***
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Residual standard error: 0.256 on 10 degrees of freedom
Multiple R-squared:  0.9888,    Adjusted R-squared:  0.9876
F-statistic: 880 on 1 and 10 DF,  p-value: 4.428e-11
```


Ví dụ về hồi quy tuyến tính với R

```
Call:
lm(formula = height ~ age + no_siblings, data = ageandheight)

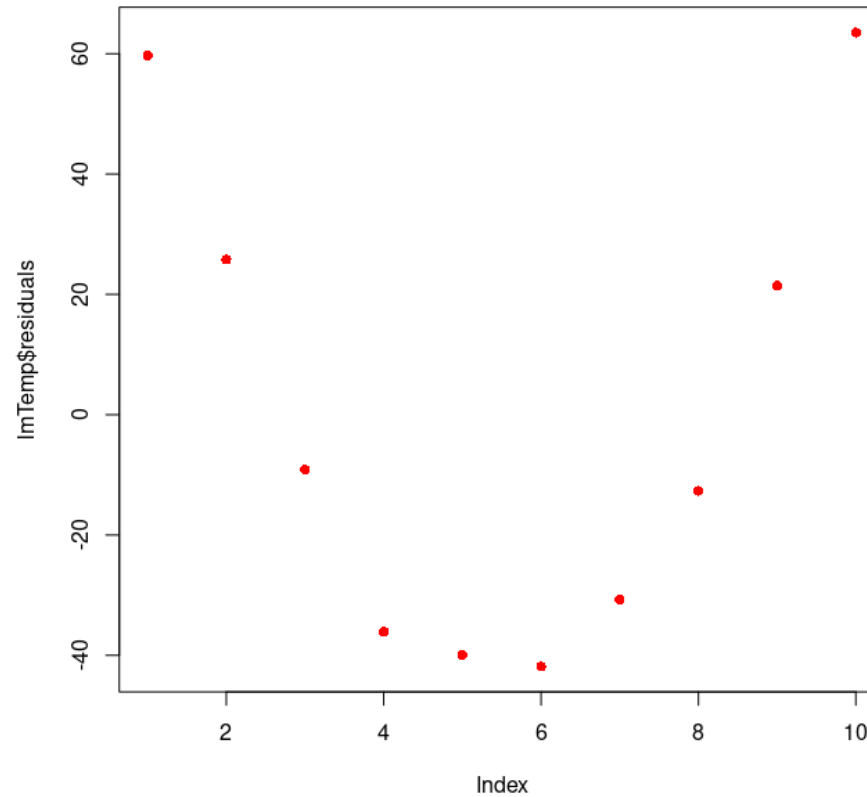
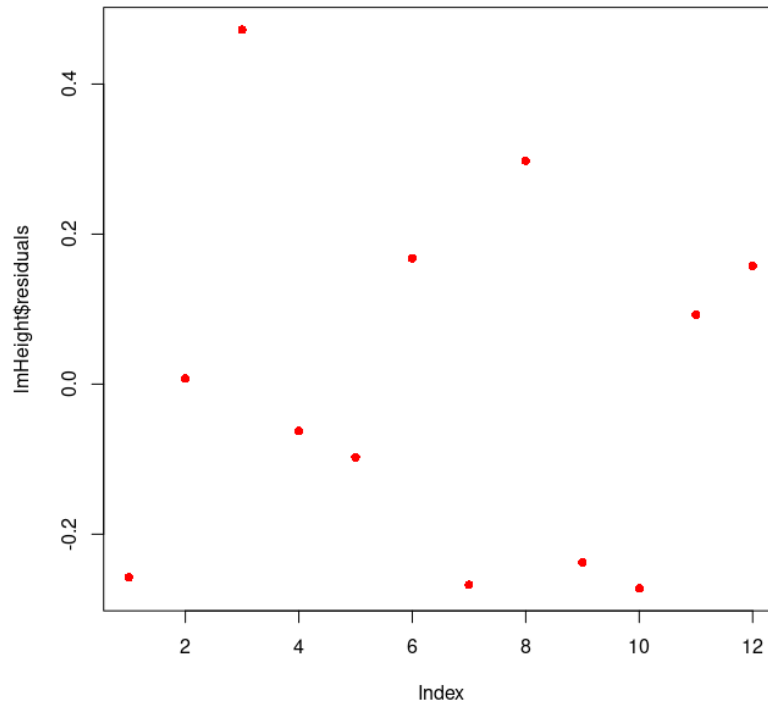
Residuals:
    Min       1Q   Median       3Q      Max
-0.32065 -0.13587 -0.03329  0.17380  0.36860

Coefficients:
              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept)  64.65632    0.50961  126.875 5.96e-16 ***
age           0.64007    0.02038   31.407 1.65e-10 ***
no_siblings   0.09123    0.05970    1.528   0.161
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Residual standard error: 0.2404 on 9 degrees of freedom
Multiple R-squared:  0.9911,    Adjusted R-squared:  0.9891
F-statistic: 499.9 on 2 and 9 DF,  p-value: 5.982e-10
```


Ví dụ về hồi quy tuyến tính với R

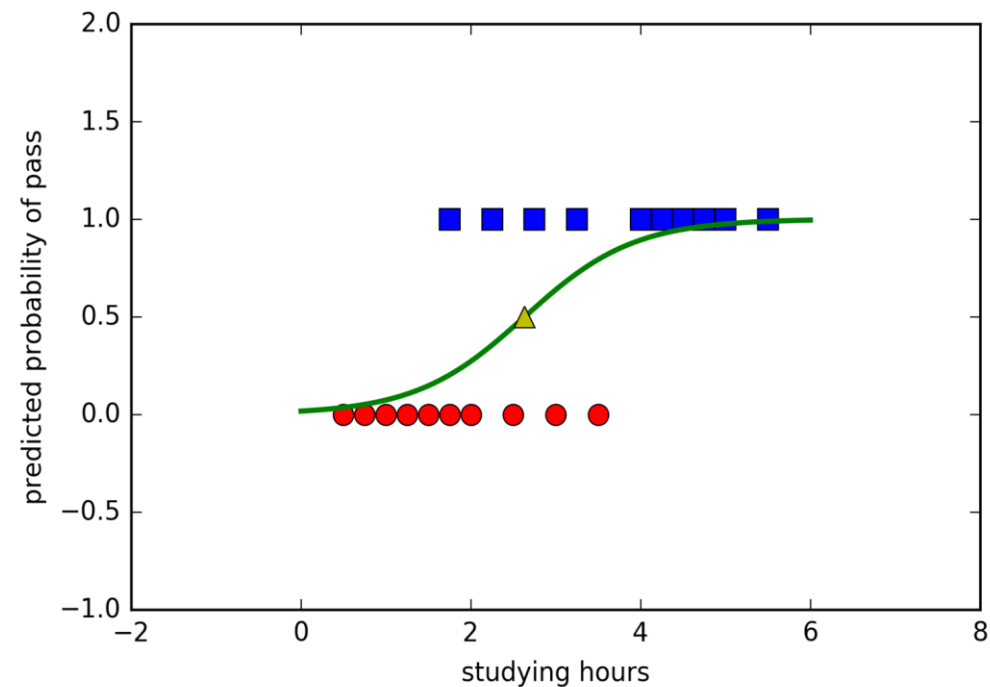
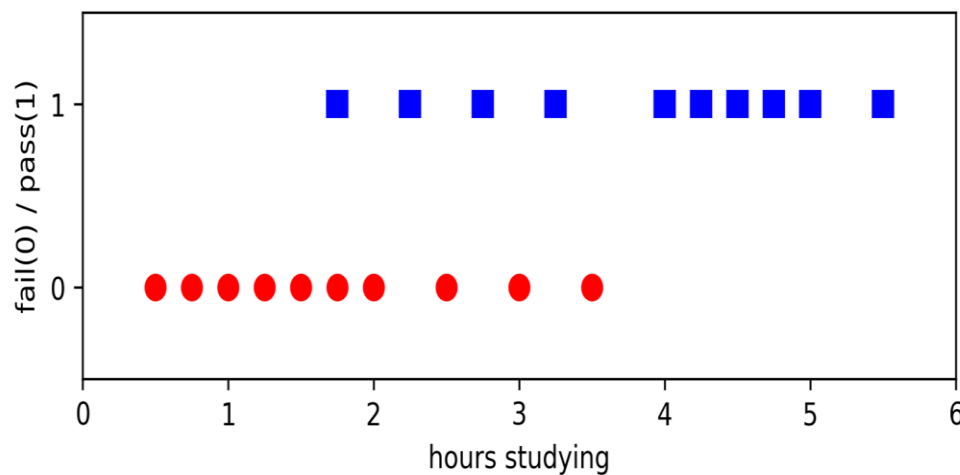

Logistic Regression - Hồi quy luận lý

- Ước lượng các tham số của mô hình logistic (the coefficients in the linear combination)

Why name is Logistic Regression but can use for Binary Classification?

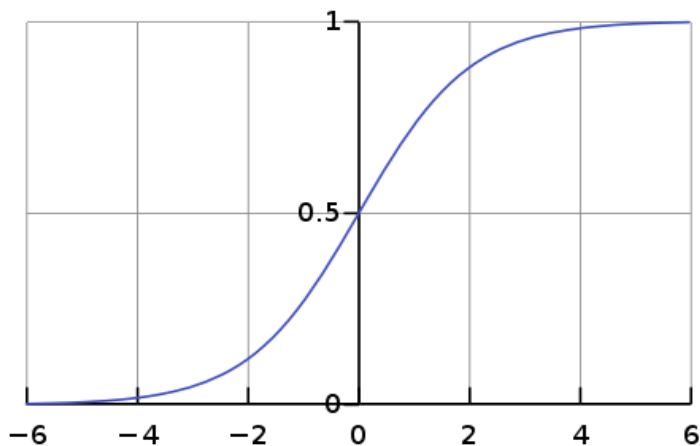
<https://machinelearningcoban.com/2017/01/27/logisticregression/>

Hồi quy luận lý: Về mặt toán học

□ Hàm Sigmoid

$$\sigma(t) = \frac{e^t}{e^t + 1} = \frac{1}{1 + e^{-t}}$$

https://en.wikipedia.org/wiki/Logistic_regression

$$t = \beta_0 + \beta_1 x$$

And the general logistic function $p : \mathbb{R} \rightarrow (0, 1)$ can now be written as:

$$p(x) = \sigma(t) = \frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \beta_1 x)}}$$

$$\ell = \sum_{k=1}^K y_k \log_b(p(\mathbf{x}_k)) + \sum_{k=1}^K (1 - y_k) \log_b(1 - p(\mathbf{x}_k))$$

Hàm độ lỗi

Hồi quy luận lý: Ví dụ

Notebook example

```
# train a logistic regression model on the training set
from sklearn.linear_model import LogisticRegression

# instantiate the model
logreg = LogisticRegression(solver='liblinear', random_state=0)

# fit the model
logreg.fit(X_train, y_train)
```

```
# probability of getting output as 1 - rain

logreg.predict_proba(X_test)[: ,1]
```

Huấn luyện và dự đoán cho mô hình hồi quy luận lý

```
LogisticRegression(C=1.0, class_weight=None, dual=False, fit_i
ntercept=True,
                    intercept_scaling=1, l1_ratio=None, max_ite
r=100,
                    multi_class='warn', n_jobs=None, penalty='l
2',
                    random_state=0, solver='liblinear', tol=0.0
001, verbose=0,
                    warm_start=False)
```

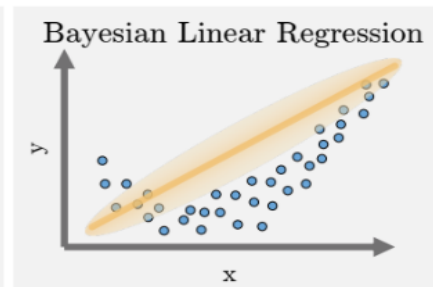
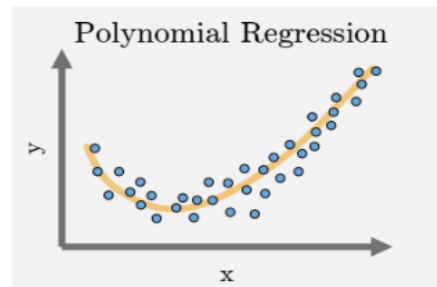
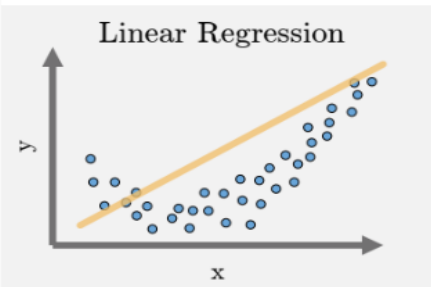
Tham số của mô hình hồi quy luận lý

Tổng kết

Cheat Sheet

Visual Representation:

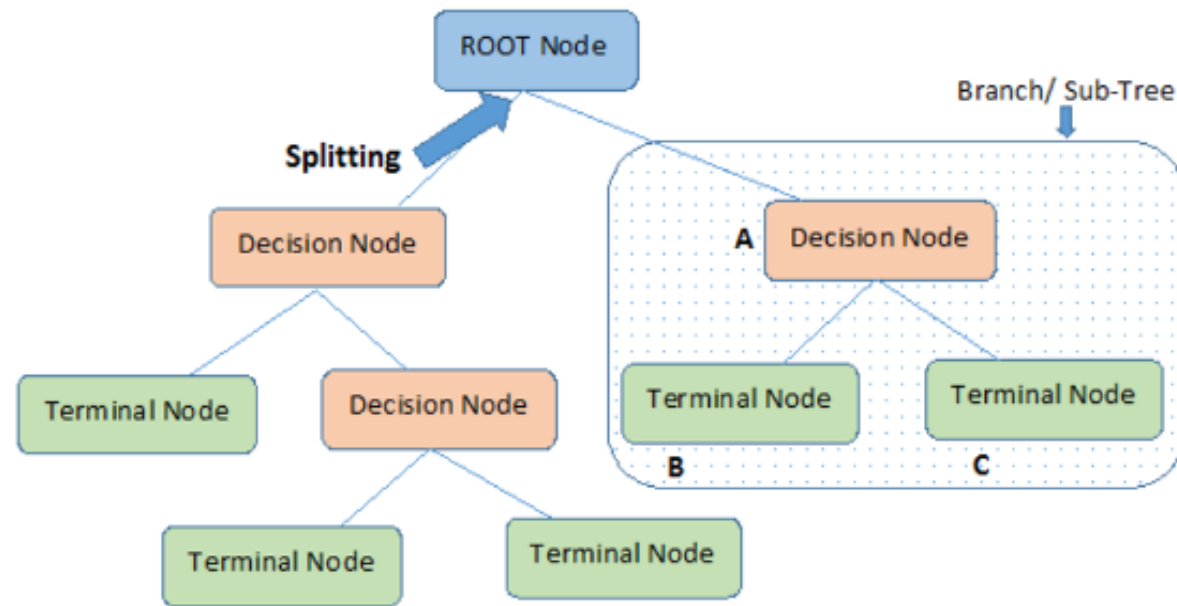
Summary:

	What does it fit?	Estimated function	Error Function
Linear	A line in n dimensions	$f_{\beta}^{linear}(x_i) = \beta_0 + \beta_1 x_i$	$\sum_{i=0}^m \ y_i - f_{\beta}(x_i)\ ^2$
Polynomial	A polynomial of order k	$f_{\beta}^{poly}(x_i) = \beta_0 + \beta_1 x_i + \beta_2 x_i^2 + \dots$	$\sum_{i=0}^m \ y_i - f_{\beta}(x_i)\ ^2$
Bayesian Linear	Gaussian distribution for each point	$\mathcal{N}(f_{\beta}(x_i), \sigma^2)$	$\sum_{i=0}^m \ y_i - \mathcal{N}(f_{\beta}(x_i), \sigma^2)\ ^2$
Ridge	Linear/polynomial	$f_{\beta}^{poly}(x_i)$ or $f_{\beta}^{linear}(x_i)$	$\sum_{i=0}^m \ y_i - f_{\beta}(x_i)\ ^2 + \sum_{j=0}^n \beta_j^2$
LASSO	Linear/polynomial	$f_{\beta}^{poly}(x_i)$ or $f_{\beta}^{linear}(x_i)$	$\sum_{i=0}^m \ y_i - f_{\beta}(x_i)\ ^2 + \sum_{j=0}^n \beta_j $
Logistic	Linear/polynomial with sigmoid	$\sigma(f_{\beta}(x_i))$	$\min_{\beta} \sum_i -y_i \log(\sigma(f_{\beta}(x_i))) - (1 - y_i) \log(1 - \sigma(f_{\beta}(x_i)))$

Cây quyết định – Decision tree

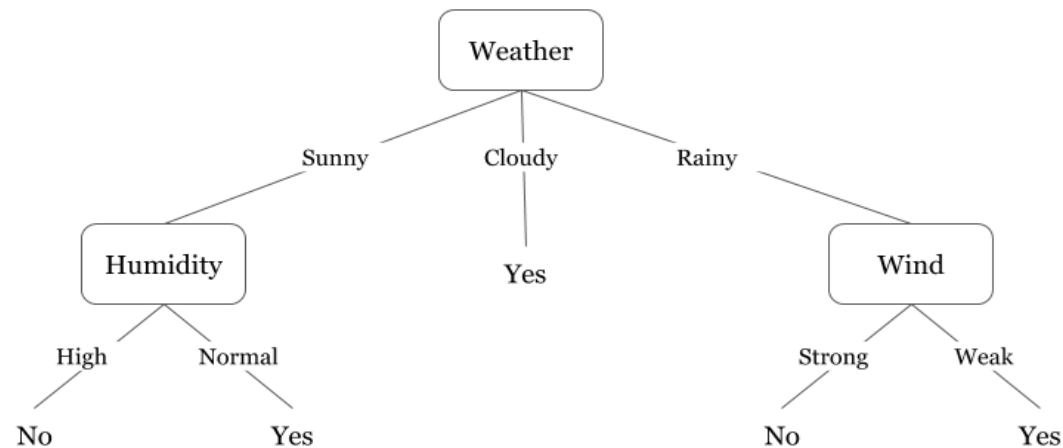
- ❑ Là một công cụ giúp bạn đưa ra quyết định bằng cách xem xét tất cả các lựa chọn có sẵn và kết quả tiềm năng của mỗi lựa chọn. Nó cũng tính đến các yếu tố như rủi ro, chi phí và lợi ích.
- ❑ Mô hình **không tham số**

Cây quyết định: Ví dụ

- ❑ Hôm nay trời nắng, độ ẩm cao, gió yếu. Chúng ta có nên chơi cầu lông không?
- ❑ Chúng ta có nên quyết định dựa trên thời tiết không?

<https://www.hackerearth.com/practice/machine-learning/machine-learning-algorithms/ml-decision-tree/tutorial/>

Xây dựng cây quyết định

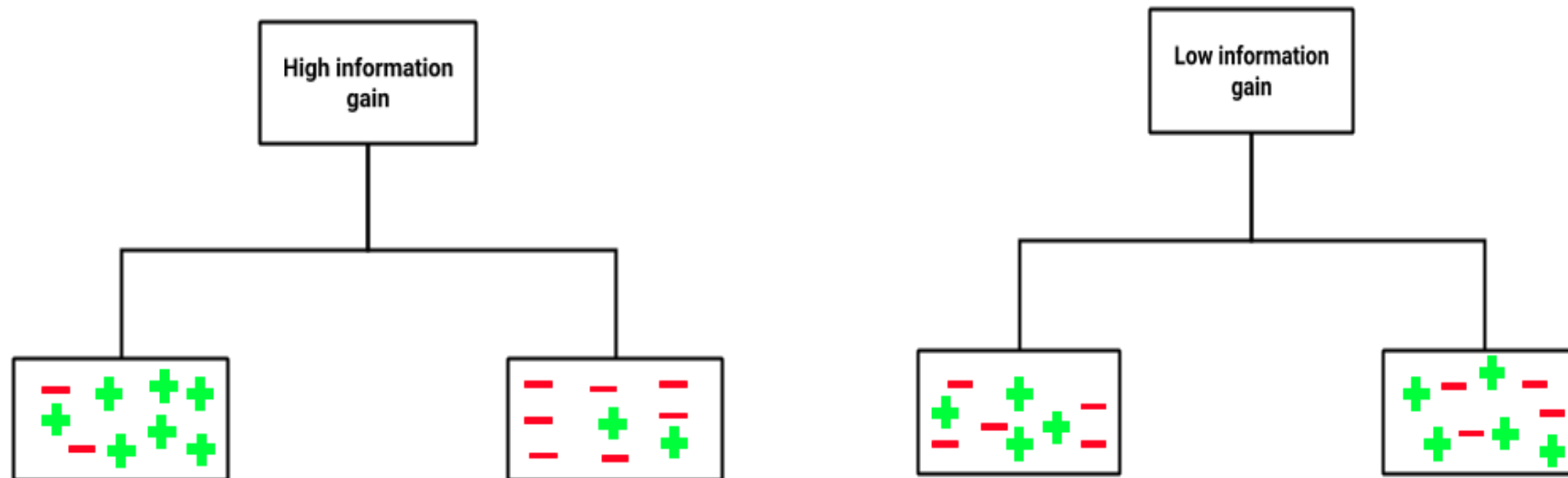
Cho một bộ dữ liệu, làm sao để xây dựng cây quyết định?

Day	Weather	Temperature	Humidity	Wind	Play?
1	Sunny	Hot	High	Weak	No
2	Cloudy	Hot	High	Weak	Yes
3	Sunny	Mild	Normal	Strong	Yes
4	Cloudy	Mild	High	Strong	Yes
5	Rainy	Mild	High	Strong	No
6	Rainy	Cool	Normal	Strong	No
7	Rainy	Mild	High	Weak	Yes
8	Sunny	Hot	High	Strong	No
9	Cloudy	Hot	Normal	Weak	Yes
10	Rainy	Mild	High	Strong	No

Entropy & thông tin thu thập

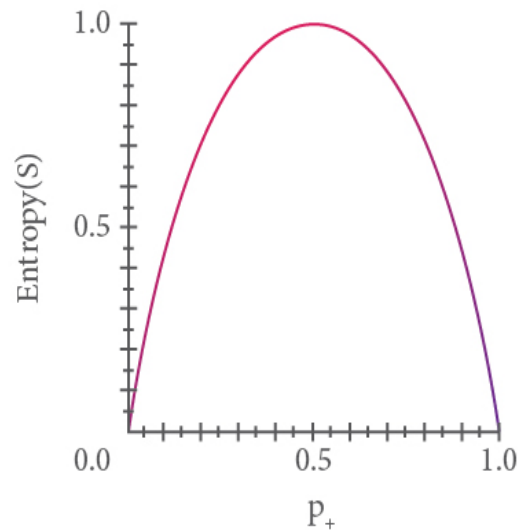
Làm thế nào chúng ta có thể định lượng được thông tin thu thập?

<https://www.hackerearth.com/practice/machine-learning/machine-learning-algorithms/ml-decision-tree/tutorial/>

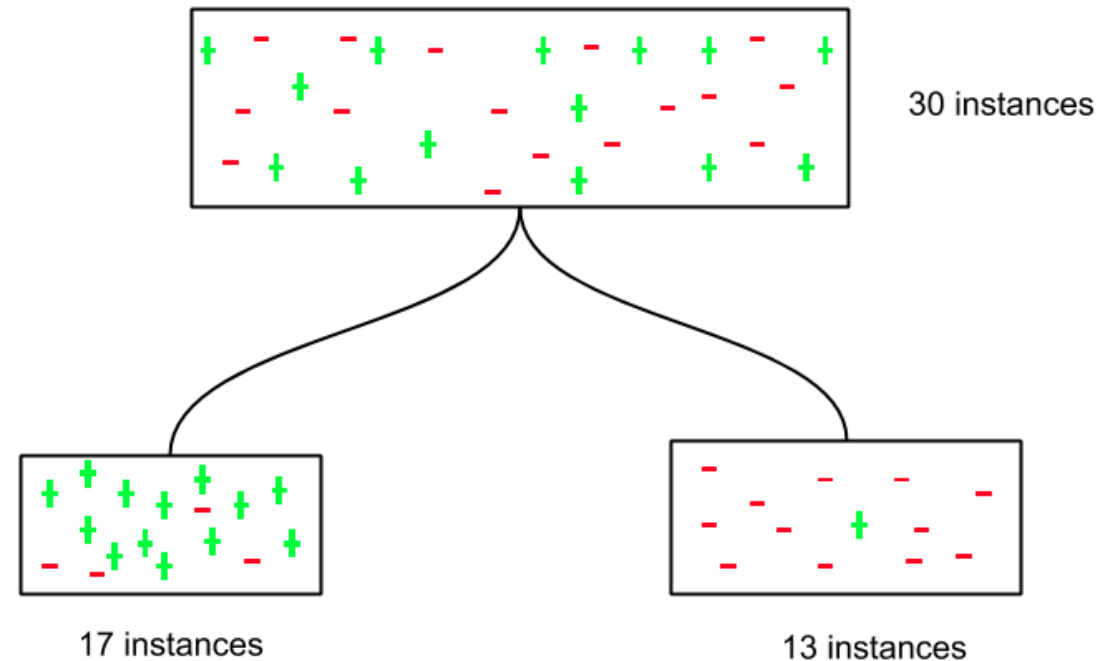

Entropy & thông tin thu thập

$$Entropy(S) = -p_+ \log_2 p_+ - p_- \log_2 p_-$$

$$InformationGain = Entropy(parentnode) - [AverageEntropy(children)]$$

<https://www.hackerearth.com/practice/machine-learning/machine-learning-algorithms/ml-decision-tree/tutorial/>

Khi nào thì dừng phân tách?

Nút có entropy
bằng 0

Giới hạn độ sâu
của cây (khoảng
cách từ nút đó
đến nút gốc đạt
tối đa)

Tổng số nút lá vượt
quá một ngưỡng
nhất định
(**min_samples_leaf**)

Nếu chia nút đó
không làm giảm
entropy quá nhiều
(thông tin thu được
nhỏ hơn một
ngưỡng nhất định)

Tránh Overfitting: Cắt tỉa (Pruning)

- ❑ Một phương pháp khác có thể giúp chúng ta tránh overfitting
 - ❑ Cắt các nút hoặc nút phụ không đáng kể
 - ❑ Loại bỏ các nhánh có tầm quan trọng rất thấp

Pre-pruning

Chúng ta có thể ngừng xây dựng cây sớm hơn, điều đó có nghĩa là chúng ta có thể tỉa/loại bỏ/cắt một nút nếu nó có tầm quan trọng thấp trong quá trình xây dựng cây.

Post-pruning

Khi cây đã được xây dựng theo chiều sâu, chúng ta có thể bắt đầu cắt tỉa các nút dựa trên tầm quan trọng của chúng.

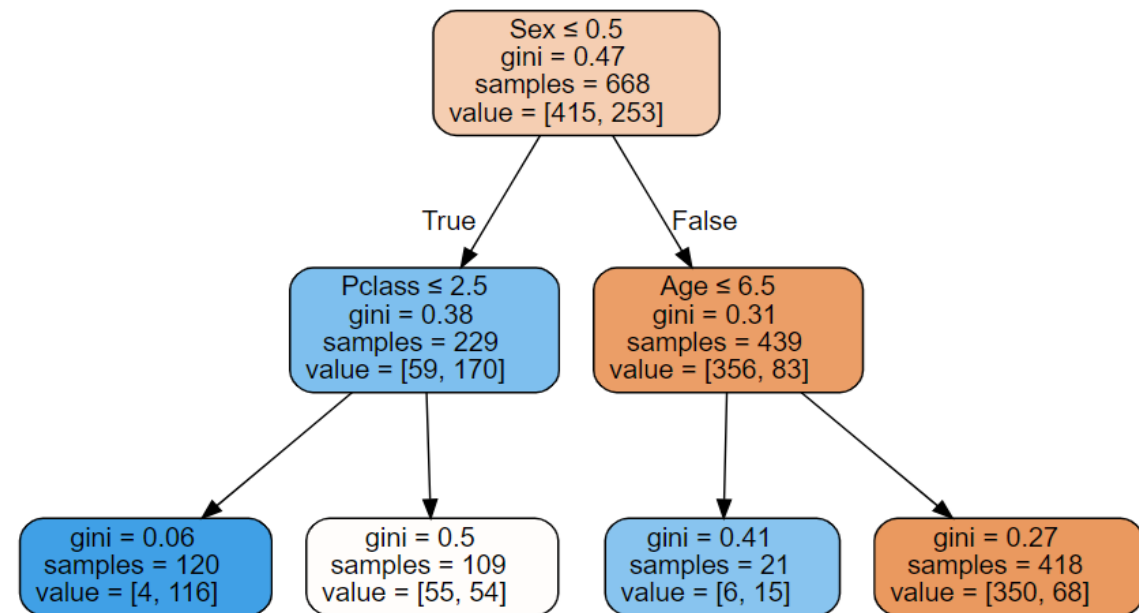

Cây quyết định: Ví dụ (Titanic)

Notebook example

```
mean_absolute_error(val_y, m.predict(val_xs))
```

0.2242152466367713

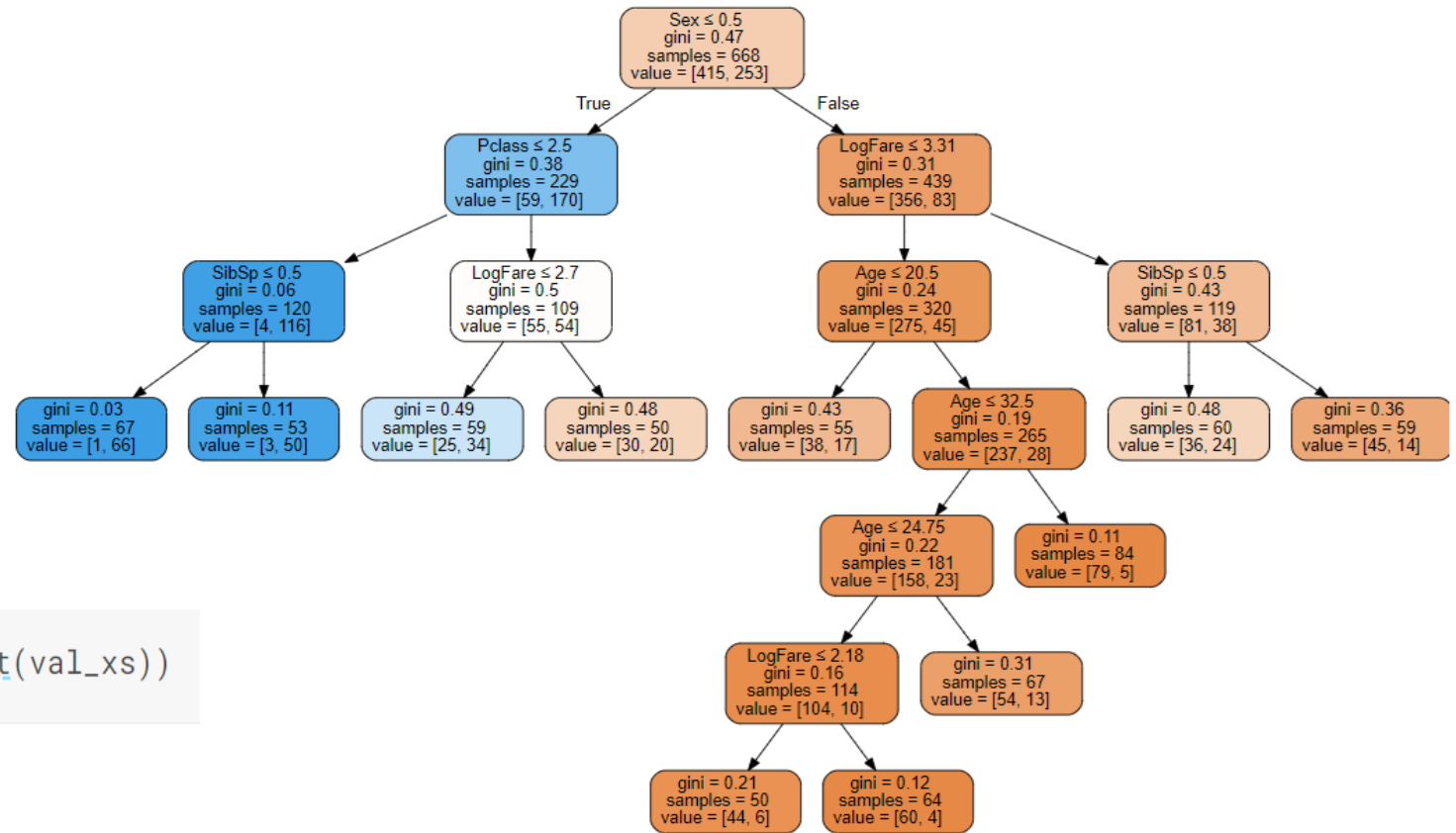

Cây quyết định đơn giản (max_leaf_node = 4)

Cây quyết định: Ví dụ (Titanic)

Bigger Tree (min_samples_leaf = 50)
→ get **better result**


```
mean_absolute_error(val_y, m.predict(val_xs))
```

0.18385650224215247

Ưu điểm & Nhược điểm

Ưu điểm	Nhược điểm
Khả năng giải thích: sử dụng trực quan	Overfitting: dễ dàng overfit dữ liệu nếu không được “ cắt tỉa ” đúng cách hoặc nếu chúng được phép phát triển quá sâu (mô hình quá phức tạp)
Có khả năng xử lý cả numerical và categorical features	Tính không ổn định: có thể không ổn định vì những thay đổi nhỏ trong dữ liệu có thể dẫn đến một cây hoàn toàn khác → được giảm thiểu bằng các phương pháp ensemble , như Random Forests

Ưu điểm & Nhược điểm

Ưu điểm	Nhược điểm
Phi tham số: không đưa ra giả định về sự phân bố của các biến và mối quan hệ giữa các đặc trưng và đầu ra	Khó để tối ưu: Tìm kiếm cây quyết định tối ưu cho tập dữ liệu rất tốn kém về mặt tính toán. Các phương pháp phỏng đoán như thuật toán tham lam không đảm bảo sẽ tìm được cây tối ưu.
Lựa chọn đặc trưng: thực hiện lựa chọn đặc trưng tiềm ẩn bằng cách ưu tiên chọn các đặc trưng nhiều thông tin để phân tách .	Bias: Chúng có xu hướng bị ảnh hưởng bởi các đặc trưng có nhiều cấp độ hơn (trong trường hợp biến phân loại) hoặc phạm vi lớn hơn (trong trường hợp biến số), vì chúng cung cấp nhiều tùy chọn hơn để phân tách dữ liệu.

QUIZ & QUESTIONS